

Månadsrapport maj 2001

Maj månad har i hög utsträckning påverkats av det fina vädret på udden. Med ett par dagars undantag har högttrycken rått över udden och resulterat i att de flesta fåglar avstått från att rasta i trädgården.

Ringmärkning

Efter den höga fångsten i slutet av förra månaden har maj bjudit på en jämnt medioker ringmärkning, antalsmässigt sett. Totalt har **2065** fåglar av **62** arter ringmärkts (se tabell nedan). Totalfångsten i maj är något högre jämfört med förra årets låga resultat, men ändå är fångsten lägre än normalt. Endast fem dagar översteg fångsten 100 individer, vilket får betraktas som mycket dåligt. Däremot är **62** ringmärkta arter en hög siffra, att jämföras med 57 arter maj 1999 respektive 49 arter maj 2000.

Hos de flesta arter ligger fångsten under medeltal för åren 1972–2000. Ett par glädjande ringmärkningsresultat är emellertid höksångare med **5** ex och nattskärre med **3** ex. Den senare arten fångas numera inte ens årligen vid stationen. Blåhaken har haft en god månad med **74** ex, att jämföras med 13 respektive 16 ex 1999 och 2000. Artens förekomst i fångsten har dock visat sig variera betänkligt, med toppresultat på över 200 ex. Roliga märkararter var gräsand, ejder, raphöna, trana (stationens 2:a ringmärkta) och ringduva.

Summa ringmärkning maj

Art	Antal	Art	Antal
Gräsand	1	Härmsångare	48
Ejder	1	Höksångare	5
Raphöna	1	Ärtsångare	201
Kornknarr	1	Törnsångare	61
Trana	1	Trädgårdssångare	75
Ringduva	1	Svarthätta	52
Gök	1	Grönsångare	5
Hornuggla	1	Gransångare	31
Nattskärre	3	Lövsångare	796
Göktyta	2	Kungsfågel	1
Större hackspett	2	Grå flugsnappare	34
Ladusvala	14	Mindre flugsnappare	6
Hussvala	27	Halsbandsflugsnappare	1
Trädpiplärka	12	Svartvit flugsnappare	25
Ängspiplärka	2	Hybridflugsnappare ¹	1
Gulärta	2	Blåmes	2
Gärdsmyg	12	Talgoxe	1
Järnsparv	2	Törnskata	32
Rödhake	61	Kaja	2
Näktergal	10	Stare	177 ²
Blåhake	74	Bofink	21
Svart rödstjärt	4	Grönfink	16
Rödstjärt	138	Steglits	5
Buskskvätta	1	Grönsiska	1
Stenskvätta	3	Hämpling	5

Koltrast	4	Gråsiska	1
Björktrast	10	Mindre korsnäbb	1
Taltrast	11	Rosenfink	6
Gräshoppsångare	2	Gulsparv	1
Sävsångare	5	Ortolansparv	2
Kärrsångare	20	Sävspurv	4
Rörsångare	18	Summa	2065

¹ Hybrid svartvit flugsnappare x halsbandsflugsnappare.

² Inkluderar 174 boungar ringmärkta i Norra lunden och Kristinelund.

Inventeringar

Starholksprojektet har fortgått under hela månaden och bl.a. har de **174** ungarna ringmärkts. Inventeringen av Västrevet har hittills resulterat i endast en säker häckning av silltrut, vilket är en fortsatt negativ trend. En första inventering av Schäferiångarna gav ett magert resultat vad gäller sydlig kärrsnäppa (två par), brushane (två par) och rödspov (fyra par). Inventeringen av taxeringsrutan i Mellersta Lunden påbörjades den 15 maj och har bl.a. bjudit på mindre flugsnappare och sommargylling. Samtliga inventeringar fortlöper i juni.

Projekt

Under den gångna månaden har provtagningen av trastar avslutats, medan ett antal nya insamlingar tillkommit. Fästingar insamlas från samtliga fåglar för analys av fästingburna infektioner. Projektets tanke är att ta ett helhetsgrepp kring problematiken fåglar och fästingburna sjukdomar. En flyttfågel utgör nämligen en fantastisk spridningsmöjlighet för fästingburna virus- och bakteriesjukdomar. Genom att följa med under en flyttningsetapp kan mikroorganismerna få möjlighet att spridas till nya områden. I dagsläget är endast lite känt om fästingburna sjukdomars förekomst i fågelvärlden. Fästingar som sitter på fågeln avlägsnas med pincett och fryses ned. Fästingen artbestäms och delas i hälften. Ena halvan studeras med avseende på virus, exempelvis TBE (hjärnhinneinflammation), och andra halvan med avseende på bakterier, som Borrelia och Erlichia.

Blodprover har tagits från ärtsångare, näktergal och törnskata för en första analys av eventuell spår av den farliga sjukdomen West Nile Disease. För studier av hybridisering mellan härmsångare och polyglottsångare har prover även insamlats från härmsångare. Fjäderprover har insamlats från blåhakar för analys av stabila isotoper. På så sätt kan man bestämma fåglarnas häcknings- och övervintringsområden.

Praktiskt arbete

Framför allt har arbetet med färdigställandet av vadarburarna fortskridit. En del mindre saker som t.ex. tillverkning av en återvinningscentral har utförts.

Guidningar

Antalet guidningar har tidigare sjunkit under en tioårsperiod. Trenden har brutits de två senaste åren, och årets resultat i maj ser också ut att vara ett steg i riktning mot fler guidningar. Detta är mycket glädjande, då spridning av kunskap om fåglar och ringmärkning tillhör en av stationens viktigaste uppgifter.

Fågelobservationer

Efter att vädret givit med sig i slutet av april strömmade vårfåglarna in. Den 1 maj sågs svartvit flugsnappare och redan dagen efter sågs mindre flugsnappare samt halsbandsflugsnappare. Blåhaken figurerade i fångsten från den 5:e. Den 13:e hördes den första sjungande trädgårdssångaren, vilken kom att följas av bl.a. härmsångare den 15:e, sävsångare den 16:e samt kärrsångare den 17:e .

Ovanligare arter som iakttagits är **röd glada** (observerad med 1–2 ex vid fyra tillfällen), **gulhämling** (observerad med 1–2 ex vid fem tillfällen), **dvärgsparv** (1 ex 3 maj), **citronärla** (1 2k ♂ 4 maj, 1 ♀ 8–9 maj), **bredstjärtad labb** (2 ad ♀♀ 7 maj), **större piplärka** (1 ex 9 maj), **kungsfågelsångare** (1 ex 11 maj), **brun glada** (2 ex 14 maj), **fjällpipare** (1 ex 14 maj), **rostgumpsvala** (1 ex 15 maj), **brandkronad kungsfågel** (1 ♂ sjungande 15 maj), **skärsnäppa** (1 ex 18–23 maj), **turturduva** (observerad med 1–2 ex vid tre tillfällen), **ägretthäger** (1 ex 19 maj), **mandarinand** (2 ♂♂ 24 maj) och **svartnäbbad islom** (1 ad 30 maj).

Martin Stervander

Vik. platschef Ottenby fågelstation 2001